

► Συμπληρώθηκε σχεδόν ένας αιώνας από την ημέρα που η Θεσσαλονίκη απελευθερώθηκε από τον ελληνικό στρατό κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού πολέμου. Ήταν πριν από 99 χρόνια, στις 26 Οκτωβρίου 1912, όταν ο ελληνικός στρατός πρόλαβε τους Βούλγαρους και ο Γιώνας Δραγουμής ύψωσε την ελληνική σημαία στον Λευκό Πύργο. Ο πρίγκιπας Κωνσταντίνος μπήκε θριαμβευτής στην πόλη, που δύο χρόνια αργότερα έμελε να είναι το κέντρο του "Κινήματος της Εθνικής Αμύνης" ("της Αμύνης τα παιδιά", που λέει και το τραγούδι). Στα χρόνια του εθνικού διχασμού ο Βενιζέλος σχημάτισε στη Θεσσαλονίκη κυβέρνηση με το ναύαρχο Κουντουριώτη και το στρατηγό Δαγκλή.

► Η πόλη της Θεσσαλονίκης γεννήθηκε περίπου στα 315 π.Χ., στα πρώτα χρόνια της ελληνιστικής περιόδου. Ίδρυτής της ήταν ο βασιλιάς της Μακεδονίας Κάσσανδρος, που συνένωσε τότε σε μία ενιαία πόλη 26 διάσπαρτους οικισμούς της περιοχής. Έδωσε στη νέα πόλη το όνομα Θεσσαλονίκη, προς τιμήν της συζύγου του και ετεροθαλούς αδελφής του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Πέρασαν από τότε 2.326 χρόνια και αμέτρητοι επιδρομείς και κατακτητές, όμως σήμερα η Θεσσαλονίκη στέκει ελεύθερη και το όνομα του πρώτου της βασιλιά, του Κάσσανδρου, συνεχίζει την παράλληλη διαδρομή του δίπλα της.

► Σε αυτά τα 99 χρόνια η Θεσσαλονίκη δοκιμάστηκε πολλές φορές, από εχθρούς και φίλους.

Ας δούμε ένα μικρό χρονικό που αντιγράφουμε από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:

"Στις 5 Αυγούστου 1917 η Θεσσαλονίκη γνώρισε μία από τις μεγαλύτερες καταστροφές της. Τεράστια πυρκαγιά κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της πόλης και επέφερε τεράστιες οικονομικές και υλικές ζημιές.

Με τη λήξη του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1919-1922 και τη Μικρασιατική καταστροφή, περισσότεροι από 100.000 πρόσφυγες ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στην πόλη, προσθέτοντας νέα προβλήματα, δίνοντας όμως και μία νέα πνοή με τα ήθη και τα έθιμα των Ελλήνων της Μικρασίας.

Η εξέγερση των καπνεργατών και του πλήθους των εργατικών σωματείων που

ΚοσμοΠΟΛΙΤΙΚΑ

Του Παναγιώτη Νικολάου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σχεδόν ένας αιώνας ελευθερίας

την ακολούθησαν στις αρχές Μαΐου του 1936 καταγράφηκε στην ιστορία όχι μόνο της πόλης, αλλά συνολικά του εργατικού κινήματος στη χώρα μας, συμπληρώνοντας μία συνδικαλιστική παράδοση αιώνων που έχει η πόλη (Ησυχαστές, Ζηλωτές, Φεντερασιόν, Α. Μπεναρόγια). Η κορύφωση της εξέγερσης στις 9 Μαΐου και η καταστολή της στοίχισε τη ζωή σε 12 διαδηλωτές και ενέπνευσε το Γιάννη Ρίτσο να γράψει τον "Επιτάφιο".

Με την έναρξη του Β' παγκοσμίου πολέμου, η Θεσσαλονίκη βομβαρδίστηκε κατ' επανάληψη και υπέστη πολλές καταστροφές. Η γερμανική κατοχή διήρκεσε από τις 9 Απριλίου του 1941 ως τις 30 Οκτωβρίου του 1944. Η απελευθέρωση βρήκε την πόλη υπό τον έλεγχο του Εθνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (Ε.Λ.Α.Σ.), που αποσύρθηκε απ' αυτήν στις 17 Ιανουαρίου 1945.

Μετά τη λήξη του εμφύλιου πολέμου άρχισε μία ταχεία ανασυγκρότηση της

πόλης, που άλλαξε οριστικά τη μορφή της. Μεγάλα οικοδομικά έργα και ποικιλιακές εγκαταστάσεις έδωσαν στην πόλη την όψη σύγχρονης μεγαλούπολης. Η Θεσσαλονίκη ανέπτυξε και πάλι μία πολύπλευρη οικονομική, εμπορική, πολιτιστική και καλλιτεχνική δραστηριότητα, ο πληθυσμός της αυξήθηκε με ραγδαίο ρυθμό και η πόλη κατέστη το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας.

Όμως η απότομη και εν πολλοίς άναρχη αυτή ανάπτυξη συσσωρεύσε σειρά προβλημάτων στην πόλη (κυκλοφοριακά, περιβαλλοντικά, ποιότητας της ζωής κ.ά.), που τις δύο τελευταίες δεκαετίες έχουν αρχίσει να γίνονται ιδιαίτερα έντονα και που σήμερα ζητούν επιτακτικά την επίλυσή τους".

Ωστόσο, τις τελευταίες δύο δεκαετίες η Θεσσαλονίκη γνωρίζει τη μεγαλύτερη ίσως πρόκληση της δισχισμένου ιστορί-

ας της, αφού αμφισβητείται η ταυτότητά της κι η Ιστορία. Σαν πρωτεύουσα της Μακεδονίας βρίσκεται - μαζί με την υπόλοιπη Ελλάδα - αντιμέτωπη με την προκλητική παραχάραξη της Ιστορίας από σλαβόφωνους λαούς που εμφανίστηκαν στην περιοχή τουλάχιστον 1.000 χρόνια μετά τον Μέγα Αλέξανδρο! Ο λαός της Θεσσαλονίκης, της Μακεδονίας και της Ελλάδας υπερασπίζεται για μία ακόμη φορά τα πάτρια, τα αυτονόητα. Και συνεχίζει να αντιστέκεται στην χειρότερη μορφή βραβρότητας, την παραχάραξη της Ιστορίας, την διαστέβλωση της αλήθειας.

► Η Θεσσαλονίκη μέσα από το βαλκανικό γίγνεσθαι που προέκυψε μετά την πτώση του ανατολικού μπλοκ, μπόρεσε και βγήκε πολλαπλά κερδοσμένη και κατέστη ισχυρό οικονομικό και εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Όμως καρντάσι μου αναλωθήκαμε στα ντέρμπι με το υδροκέφαλο αθηναϊκό κράτος και χάσαμε την ευκαιρία μέσα στο ευρύτερο ελληνικό αλαλούμι. Το πολύ πολύ καμιά μπουγάτσα με τυρί, μια μαλαμαπίνα, βόλτα στην παραλιακή κι ο καλός ο Μύλος όλα τα αλέθει... Χαλαρά, που θα έλεγε κι ο Λαζόπουλος...

► Ας είναι καλά όλοι εκεί, είναι όμορφη η Θεσσαλονίκη, μα πιο όμορφοι είναι οι άνθρωποι της.

Υ.Γ.: Διαβάστε το πολύ ενδιαφέρον χρονικό της απελευθέρωσης στη σελίδα 20.

Ξέρετε ότι...

...η πόλη Υψηλάντη (Ypsilanti) της αμερικανικής πολιτείας του Μίσιγκαν ονομάστηκε προς τιμήν του στρατηγού Δημητρίου Υψηλάντη, ενός εκ των ηρώων του 1821.

Το 1825, τρεις επιφανείς πολίτες του Μίσιγκαν, ο δικαστής Αουγκούστους Γούντγουορντ, ο Τζον Στούαρτ και ο Γουίλιαμ Χάργουοντ συνδύασαν την ακίνητη περιουσία τους για την δημιουργία της νέας πόλης, που ονομάστηκε προς τιμήν του Έλληνα επαναστάτη, τα ανδραγαθήματα του οποίου είχαν συγζητήσει τους Αμερικανούς.

Όπως γράφθηκε και χτες στην εφημερίδα μας, το βράδι του Σαββάτου το Ελληνικό Σπίτι στο Έργλουντ άνοιξε ξανά την αγκαλιά του και μας υποδέχθηκε για μία ακόμη ευχάριστη και νόστιμη βραδιά ταβέρνας. Αφορμή στάθηκε η πρόσφατη επιστροφή του προέδρου του Ελληνικού Σπιτιού, Κίκη Ευθυμίου, από την Ελλάδα. Την όμορφη βραδιά διοργάνωσε η Επιτροπή Στήριξης, με τον πρόεδρο Πίτερ Αντωνόπουλο και τα υπόλοιπα μέλη να παίζουν άριστα. Χρέη τελετάρχη είχε ο Γιάννης Σπανέλης και τα γευστικότητα εδέσματα ετοίμασαν ο Γιάννης Ψωμάς κι η Μαρία Φελεμένγκα.

Ο πρόεδρος, Κίκη Ευθυμίου, διάβασε με χαρά επιστολή του Λάκη Ματσούκα, ο οποίος δώρισε το σεβαστό ποσό των \$5000 κι ανακοίνωσε πως η ιερά τράπεζα της εσωτερικής εκκλησίας του Ελληνικού Σπιτιού είναι έτοιμη κι αποτελεί δωρεά του Γιώργου Νικολοπούλου. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο πρόεδρος της Ελληνικής Ορθόδοξης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ Βραδιά ταβέρνας

Κοινότητας, Χάρης Δανάλης, η πρόεδρος του Ελληνικού Φεσιβάλ, Ουρανία Καρτέρη, πρόεδροι συλλόγων όπως ο Βασίλης Μηνάς (Πανθεσσαλική) κι ο Δημήτρης Μπεκρής (Ηλείοι), και πάρα πολλοί συμπατριώτες.

Την παράσταση έκλεψε η (σωστή φίλαθλος) Λίνα Ευθυμίου που γιόρτασε τα γενέθλιά της - όπως μπορείτε να δείτε στην φωτογραφία - χορεύοντας με τον πατέρα της ...

(Αμίμητοι υπήρξαν οι διάλογοι κατά την διάρκεια τη κλήρωσης των λαχνών. Όταν δεν βρέθηκε νικήτής σε λαχνό κόκκινης απόχρωσης, ο Δημήτρης Φούντας παρατήρησε: "τα κόκκινα έχουν χαθεί εδώ και δεκαετίες"! Λίγο αργότερα ο ίδιος τράβηξε έναν γαλάζιο λαχνό εισπράτοντας τα χιουμοριστικά σχόλια των παραβρισκόμενων, ενώ η συνέχεια ήταν κατακόκκινη με αποτέλεσμα ο Ζήσης Τάτσης να σχολιάσει: "δεν υπάρχουν πράσινα, τα έφαγε το ΔΝΤ"!...)

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ ΜΟΝΟ ΣΤΟΝ "ΚΟΣΜΟ"

Η ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ SBS, ΒΑΣΩ ΜΟΡΑΛΗ, ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΗΣ:

"Ο ΚΟΣΜΟΣ κι η τεχνολογία ευθύνονται"